

Notitie pleegzorg tot 21 jaar

Aan: Beleidsteam Holland Rijnland

Van: Lisette Hoek en Astrid van den Berg

Aanleiding

In het kader van het actieprogramma zorg voor de jeugd is de bestuurlijke afspraak gemaakt tussen het rijk en de VNG dat per 1 juli 2018 pleegzorg tot 21 jaar de nieuwe norm is. Nu is deze norm 18 jaar. Deze bestuurlijke afspraak gaat met terugwerkende kracht per 1 januari 2018 in.

De verwachting is dat de jeugdwet op dit onderwerp in 2019 aangepast zal zijn. Met deze bestuurlijke afspraak **wordt afgestapt van het huidige 'nee, tenzij systeem', waarbij moet worden aangetoond dat pleegzorg vanaf het 18^e jaar noodzakelijk is. Er wordt overgestapt naar een 'ja, tenzij systeem': een pleegzorgrelatie kan alleen eindigen voor het 21^e jaar wanneer het pleegkind dit zelf wil.** Gemeenten worden gevraagd hier uitvoering aan te geven door nieuwe pleegzorgplaatsingen standaard tot 21 jaar door te laten lopen en/of bestaande trajecten te verlengen. Zie voor de toepassing hiervan in de praktijk de verschillende scenario's in de bijlage.

In deze notitie wordt uiteengezet wat dit betekent voor onze regio en welke beleidsafspraken voor de komende tijd gemaakt worden. Tot slot zal uiteen gezet worden welke activiteiten de komende tijd ondernomen gaan worden om hier uitvoering aan te geven.

Aantallen in Holland Rijnland

In onderstaande de tabel is het aantal kinderen (per pleegzorgaanbieder) te zien van 16 jaar en ouder, per 1 januari 2018.

	St. Timon	Spirit Jeugdhulp	St. Pactum Jeugdzorg	St. Cardea Jeugdzorg	St. Horizon Jeugdzorg	St. Jeugdformaat	St. William Schrikker Pleegzorg	(leeg)	Eindtotaal
Leeftijd									
16					16		1		17
17				2	13	3			18
18	1			1	1	1	1		5
19				1			1		2
Eindtotaal	1			4	30	4	3		42

Waarom verlengde pleegzorg?

Reden voor de verlenging van pleegzorg ligt in het feit dat het aantal pleegkinderen met verlengde pleegzorg (deze kinderen vallen in onze regio onder verlengde jeugdhulp) de afgelopen jaren is gestegen. Het is van belang dat pleegkinderen, net als jongeren die in het eigen gezin wonen, het huis pas hoeven te verlaten als zij hiertoe in staat zijn. Ze kunnen dan langer gebruik maken van de hulp en ondersteuning van het gezin en de pleegzorgaanbieder. Daarnaast is in een maatschappelijke business case uitgerekend dat onder andere gemeenten met verlengde pleegzorg kunnen besparen op maatschappelijke

kosten. Gemeenten, pleegzorgaanbieders en het Rijk zijn daarom gezamenlijk tot deze bestuurlijke afspraak gekomen.

Financiën

Jeugdigen kunnen in voltijd en in deeltijd opgevangen worden binnen de pleegzorg. De **kosten voor een voltijd pleegzorgplek zijn ongeveer € 14.235 per jaar. Deeltijd kost €4.639 per jaar. Kinderen** verblijven dan één of meerdere weekenden in de maand in een pleeggezin. Pleegouders ontvangen per dag een wettelijke vergoeding voor hun inzet. Het overige deel van het dagtarief is voor de pleegzorgaanbieder voor werving en selectie en begeleiding van het gezin en de jeugdige.

Het Rijk heeft voor de verlenging van pleegzorg tot 21 jaar structurele middelen ter beschikking gesteld in de meicirculaire. In de meicirculaire 2018 is aangegeven dat **gemeenten hiervoor in 2018 €5 miljoen krijgen, in 2019 €10 miljoen en vanaf 2020 structureel €13,7 miljoen**. Afgeleid van deze cijfers ontvangt Holland Rijnland in 2018 een extra bijdrage van **€ 175.000**. In 2019 **zijn de verwachte kosten ongeveer €350.000** (op basis van de huidige beschikbare gegevens). Dit is ongeveer gelijk aan de afgeleide bijdrage vanuit het rijk.

In 2020 zijn de verwachte **kosten €600.000**. Dit wordt verwerkt in de meerjarenbegroting jeugdhulp.

Dilemma's die nog moeten worden uitgewerkt

De afspraak 'pleegzorg tot 21 jaar, tenzij de jeugdige dit niet wil', roept (landelijk) nog een aantal dilemma's op. Aanbieders, gemeenten en de VNG hebben hier nog geen antwoord op geformuleerd. Deze zullen bovenregionaal worden opgepakt (in overleg met VNG). Vragen zijn:

- Welk tarief wordt gehanteerd voor de pleegzorg van 18-plussers?
  - (Pleegouders kunnen aanspraak maken op een wettelijke vergoeding)
- Hoe te handelen met de terugwerkende kracht? Wat is hierbij de ingangsdatum?
- Geldt deze regeling tot 21 jaar ook voor deeltijdpleegzorg?
- Volgens regelgeving loopt het nu automatisch door tot 21 jaar. Als de '**jongere niet wil**' houdt het op. Moet er wel een hulpvraag zijn of niet?
- De voogd kan in de bepaling aangeven dat de beschikking moet doorlopen tot 21 jaar. De voogd stopt wettelijk bij het 18e jaar. Welke afspraken maken we over verdere hulpverlening?
- Wanneer wordt het perspectiefplan voor deze jongeren ingezet?

De regio **houdt de landelijke ontwikkelingen en andere regio's in de gaten en zal het gesprek hierover met aanbieders voeren**. Echter, de regio kan niet wachten tot hier helderheid over is gekregen of gevonden. Immers, aanbieders kunnen vandaag geconfronteerd worden met een jongere die behoefte heeft aan verlengde pleegzorg.

Daarom wordt, tot het moment van andere afspraken, het volgende voorgesteld:

Voorlopig voorstel voor onze regio; tot meer landelijke helderheid is verschaft en nadere afspraken zijn gemaakt:

1. Pleegzorg standaard te verlengen tot 21 jaar, tenzij de jongere aangeeft hier geen behoefte aan te hebben;
2. De verlengde pleegzorg is van toepassing op voltijd en deeltijd pleegzorg;
3. Voor het ingaan van verlengde pleegzorg met terugwerkende kracht als ingangsdatum de datum aan te houden waarop de jongere 18 jaar is geworden;
4. Verlengde voltijdpleegzorg is alleen van toepassing als de jeugdige is ingeschreven op het adres van het pleeggezin;
5. Het woonplaatsbeginsel van toepassing te laten zijn: jeugdigen die in een pleeggezin wonen in onze regio zijn de financiële verantwoordelijkheid van de gemeente waar deze jongere woont;
6. Pleegzorgaanbieders te vergoeden middels het huidige overeengekomen dagtarief voor pleegzorg;
7. Pleegzorgaanbieders te vragen pleegouders de wettelijke dagvergoeding zoals ook geldt voor 17-jarigen hiervoor te bieden;
8. Pleegzorgaanbieders kunnen, in het kader van verlengde jeugdhulp, zelf doorverwijzen naar andere specialistische jeugdhulp;
9. De afspraak dat het perspectiefplan bij 17,5 jaar afgerond is te handhaven;

Argumentatie voor de afspraken

Ad 1 en 2: Hiermee hebben jongeren recht op de verlenging tot 21 jaar, tenzij de jongere aangeeft hier geen behoefte aan te hebben.

Ad 3: Met deze afspraak hebben alle jeugdigen in de regio recht op doorlopende pleegzorg vanaf hun achttiende. Gezien de snelheid waarmee de bestuurlijke afspraak is ingevoerd (1 juli 2018) hebben jeugdigen die in de eerste helft van 2018 18 jaar zijn geworden ook de mogelijkheid om een aaneengesloten periode van pleegzorg te doorlopen.

Ad 4: Jeugdigen die studeren en/of niet meer woonachtig zijn op het adres van de pleegouders, komen hiermee niet in aanmerking voor de voltijd pleegzorgvergoeding. Indien wenselijk kan er wel een beroep gedaan worden op de deeltijdvergoeding. Immers, deze jeugdigen kunnen dan een beroep doen op de begeleiding van pleegouders bij het vormgeven van hun leven als 18-jarige.

Ad 5: In de huidige afspraken rondom het woonplaatsbeginsel is opgenomen dat als de voogdij bij een GI ligt (bij verblijfszorg of pleegzorg) of als sprake is van verlengde jeugdhulp bij 18+ers, de gemeente waar de jeugdige daadwerkelijk verblijft financieel verantwoordelijk is. Met deze afspraak sluiten we hierbij aan.

Ad 6 en 7: Gezien het ontbreken van richtlijnen over het tarief voor pleegzorg van 18 tot 21 jaar, houden we voor deze doelgroep het huidige dagtarief aan en vragen we de pleegzorgaanbieders de vergoeding gelijk te stellen aan die voor 17-jarigen.

Ad 8:

Ad 9: Er zijn bij het bereiken van de leeftijd van 18 jaar nog steeds veranderingen waar jongeren aan moeten denken (bijvoorbeeld het regelen van een verzekering, inschrijven voor een woning, et cetera). Daarnaast kan dit perspectiefplan gedurende de plaatsing bijgesteld worden, voorbereidend op het zelfstandig wonen van de jongere.

Vervolgproces

Voor aanbieders, JGT'ers en toeleiders wordt een factsheet opgesteld waarin

bovenstaande afspraken zijn geformuleerd. Deze factsheet wordt eerst besproken met de pleegzorgaanbieders om eventuele knelpunten/omissies te achterhalen.

De factsheet wordt ook op de website geplaatst.

De doorontwikkeling van de verlengde pleegzorg is een dynamisch proces welke continue monitoring en mogelijke aanpassingen en aanvullingen van de huidige afspraken vraagt. Het regionale beleidsteam jeugd en de TWO jeugdhulp leggen met bovenstaande eerste afspraken een basis.

Andere vormen van jeugdhulp na 18 jaar

De raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS) heeft in een recent verschenen advies ervoor gepleit om voor veel meer vormen van jeugdhulp de leeftijdsgrens te verschuiven naar 21 jaar. De VNG gaat hier met de nieuwe commissie Zorg, Jeugd en Onderwijs (ZJO) in september een standpunt over bepalen.

Bijlage

VNG: scenario's pleegzorg tot 21 jaar.